

rijejo rudarji v črno steno. Stojе, kleče, upognjeni, sključeni, vrtajo, tolčejo, kopljejo, od prahu zasoljeni.

Tam zgoraj, tako daleč; daleč pa je mehka poletna noč, polna svetlih zvezd. Zemlja opojno diši po rastoči travi, po rožah, po zorečem žitu in sadju. Tam so rudarske hišice, polne ljubezni.

Prvi hunti, natovorjeni s premogom, že prihajajo cvileč iz nizkih, temnih, vlažnih rovov. Za hunti mrki, začrneli, trdi obrazi. Z njimi prihaja vendarle danes tudi vesela vest:

»Dobro se koplje.« Akord. Zasluzek. Družina. Da je le delo.

Pisan drobiž in vse navzkriž

Pogozdovanje

Prišel je zopet čas pogozdovanja. Po šolah boste do vršili pod nadzorstvom svojih učiteljev in se potrudili, da bo delo čim bolj uspešno. Kajti gozd je zelo važen iz gospodarskih, a tudi iz zdravstvenih ozirov.

Pogozdujemo ali spomladi, pa tudi jeseni. To je odvisno od vremenskih in krajevnih prilik. Pri nas je navada, da pogozdujemo spomladi.

Najprej je treba presoditi, kakšne vrste drevja bomo sadili na določeno zemljišče. Ozirati se moramo na lego zemlje, na kakovost prsti, pa tudi na vremenske okolnosti. Dobro je, če se o vsem tem posvetujemo z gozdarskim strokovnjakom.

Za delo pri pogozdovanju moramo imeti primerno orodje: rovačo (kramp), lopato in motiko, pa tudi male kopačice. Rovačo in lopato rabimo pri kopanju, z motiko pa razširjamo in popravljamo jamice ter mečemo prst iz njih. Za raznašanje sadik imamo košare, ki jih rabimo tudi za prinašanje prsti, če je manjka.

Delo opravlja štiri do pet ljudi. Dva ali trije močnejši kopljejo jamice. Najprej oni z rovačo, za njim gre drugi z motiko, ki jamice z motiko razširi in izmeče rušo na eno stran, a prst na drugo. Debelejše kamenje se odstrani, drobnejše naj pa le ostane, ker ohranjuje ob suši zemeljsko vlago. Širokost in globokost jam naj bo 50 do 40 cm.

Sadike pokrijemo z vlažnim mahom ali s prstjo, da se jim med delom ne osuše korenine. Jemljemo jih le po toliko, da ostanejo korenine do posaditve še sveže.

Jame izkopljemo tako, da je ena stran poševno zarezana in na to stran polagamo tudi sadike.

Kako sadimo?

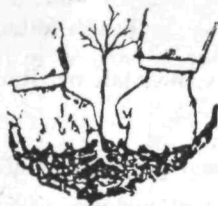
Predvsem moramo paziti, da so korenine v izkopani jami prosto razvrščene, tako kot so rastle prej.

Sajenje se vrši takole: Deček prime z levo roko drevesce za debelce in ga postavi v sredo jamice, malo bolj globoko kot je rastle v drevesnici, kajti zemlja se bo pozneje še nekoliko posedla. Z desno roko drobi zemljo okoli korenin in jo s prsti narahlo spravlja pod korenine,

tako da ni nikjer praznine. Prav h koreninam pride ona prst, ki je bila prej zgoraj.

Ko stoji drevesce že zadosti trdno, ga izpustimo. Pri zasipanju jame prst narahlo tlačimo, da stoji drevesce trdno in navpično.

Drevescem bi morali tudi po sajenju še streči. Dobro je pokopati okrog drevesc plevel in zemljo okrog sadik pokriti z mahom, izpodkopanim plevelom, ali tudi z drobnim kamenjem, da močno sonce ne osuši zemlje. Tudi pozneje je treba paziti, da nam druge rastline ne prerastejo nasada in ga ne zaduše.

Iz »Vrtčeve« skrinjice

Pri nas v šoli

Mladi šolarčki, hočem Vam napisati nekaj vrstic in Vas prav lepó pozdravim. O samem sebi povem le to, da sem doma na Zg. Ravnah nad Zelezniki blizu Sorice. V šolo sem hodil v Kamni gorici, sedaj pa hodim v Mošnjah. Danes opoldne sem se prav dobro najedel »čorbe« in sem bil tako dobre volje, da sem zvečer sedel za mizo in prijel za držalo, da Vam kaj napišem. Povem Vam še to, da mi pravijo Mahudra, to pa zato, ker imam god na dan sv. Mihaela.

Zjutraj, ko kaže kazalec okrog osme ure, grem v šolo. Ker imam kratko pot, sem kar kmalu v šoli.

Moj najljubši predmet je risanje. Tu v Mošnjah smo posebne vrste risarji. Kadar hočemo narisati ovco, se prikaže na listu gotovo kozel. No, pa to za nas ni taka reč. Iz peresnice vzamemo radirko in naredimo za kozlom dirko. Ko to naš narisani kozel zapazi, hitro z lista odlazi.

V naši šoli se imamo zares lepo. Kadar sije sonce, odkorakamo ven pred šolo k našemu drogu, na katerem obračamo hlače. Kadar pa je zunaj mrzlo in pada sneg, prav rad vidim, da nam gospod učitelj preberejo kako lepo povest. Posebno se veselimo vsak mesec »Vrtca« in smo vselej zelo radovedni, kaj je s »Toncem iz lonca«. Včasih pa nam gospod učitelj zaigrajo na gosli tudi kako poskočno pesmico. Po naši krivdi pa morajo včasih vzeti v roko zdravilo, ki se mu pravi brezovo olje. Saj Vam je znan pregovor: »Kdor išče, ta najde.«

Kokošja jajčka bodo kmalu zrela in pobarvana. Takrat se bo končalo moje zadnje šolsko leto. V šolo mi ne bo treba več hoditi, pač pa bom moral še bolj trdo delati za ljubi vsakdanji kruhek.

Frelih Miha,

učenec 3. razr. višje ljudske šole
v Mošnjah pri Radovljici.

Dragi gospod urednik!

Danes se prvič oglašam iz naše prelepe industrijske vasi in prosim, da ne bi to pisemce zašlo v nikoli nenasičeni koš.

V našem razredu je zelo veliko naročnikov tega prelepega mladinskega lista in vsi nestrpnó čakamo g. kateheta, ko nam prinese »Vrtce«.

Kot mladeček sem včlanjen pri fantovskem odseku in zelo rad zahajam v telovadnico, kjer si urim svoje telo. Nastopil

sem tudi na mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani. Zelo radosten sem bil, ko smo pritekli na telovadišče in izvajali proste vaje ter nas je prisotno občinstvo burno pozdravljalo. Na tem taboru smo pokazali, da tudi Slovenci nekaj znamo.

Pozdravljam vse čitatelje »Vrtca«!

Lavrinc Ludovik,

učenec 6. razr. meš. ljudske šole
na Koroški Beli.

Iz moje mladosti

Ko sem bila še majhna, sem rada jokala. Zelo sem jokala pred tremi leti, ko nam je sv. Miklavž prinesel najmlajšo sestrico Nikico. Moja starejša sestra si je kot najstarejša lastila pravico do nje, jaz sem pa dobila le punčko iz celuloida. Zelo sem jokala in prosila mamico, naj še zame naroči živo punčko pri sv. Miklavžu. Do sedaj je še nisem dobila.

Sedaj Vam pa opišem še dogodek, ki se ga dobro spominjam. Ko sem bila stara štiri leta, sem nekoč hodila po mostu pred domačo hišo. Mimo hiše teče potok Mlinščica. Naenkrat mi je spodrsnilo in sem padla v vodo. Slučajno je takrat prišla mimo neka perica, ki me je za lase potegnila iz vode.

Cerar Vilka,

učenka 3. razreda v Kamniku.

Moja rajna prijateljica

Ko se je 26. junija lanskega leta pokal mali kazalec na 13. uro, je prenehalo utripati srce naše drage prijateljice Mlakar Anice. Bila je v najlepši otroški dobi, ko jo je Bog utrgal iz naše srede. Bila je čista kot lilija, ponižna kot vijolica in najbolj ubogljiva med nami. Umrla je v groznih mukah za zavratno davico. Ni tožila v svojih bolečinah, le oči je obračala proti Onemu, ki jo je rešil zemeljskega trpljenja. Bila je zvesta Marijina vrtnarica, v molitvah se je zatekala k Njej in jo prosila pomoči. Na mrtvaškem odru je bila skoraj zasuta s cvetjem, ki smo ga ji nanosile njene prijateljice. Ob njenem preranem grobu so pretakali solze njeni dobri starši, sestre in bratje. Zasolzilo pa se je tudi vsako oko, ki je videlo kdaj prej smehljajočo se Anico.

Petrove Mimica,

učenka 3. razr. ljudske šole v Trnavi.